

Soru ve Cevap

SORU 1

Kurumlar vergisi mükellefi olan şirketimizin üniversitede eğitimi gören öğrencilere verdiği öğrenim bursunu gelir vergisi ve kurumlar vergisi matrahından indirebilir miyiz?

YANIT 1

Gelir Vergisi Yönünden; 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 61. maddesinde, “Ücret, işverene tabi ve belirli bir işyerine bağlı olarak çalışanlara hizmet karşılığı verilen para ve ayınlar ile sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaatlerdir.

Ücretin ödenek, tazminat, kasa tazminatı (Mali sorumluluk tazminatı), tahsisat, zam, avans, aidat, huzur hakkı, prim, ikramiye, gider karşılığı veya başka adlar altında ödenmiş olması veya bir ortaklık münasebeti niteliğinde olmamak şartı ile kazancın belli bir yüzdesi şeklinde tayin edilmiş bulunması onun mahiyetini değiştirmez....” hükmü yer almış; 62. maddesinde ise, iş verenlerin, hizmet erbabını işe alan, emir ve talimatları dahilinde çalıştıran gerçek ve tüzel kişiler olduğu belirtilmiştir.

Öte yandan, aynı Kanunun “Vergi Tevkifatı” başlıklı 94. maddesinde, “Kamu idare ve müesseseleri, iktisadî kamu müesseseleri, sair kurumlar, ticaret şirketleri, iş ortaklıkları, dernekler, vakıflar, dernek ve vakıfların iktisadî işletmeleri, kooperatifler, yatırım fonu yönetenler, gerçek gelirlerini beyan etmeye mecbur olan ticaret ve serbest meslek erbabı, zirai kazançlarını bilânço veya ziraî işletme hesabı esasına göre tespit eden çiftçiler aşağıdaki bentlerde sayılan ödemeleri (avans olarak ödenenler dâhil) nakden veya hesaben yaptıkları sırada, istihkak sahiplerinin gelir vergilerine mahsuben tevkifat yapmaya mecburdurlar.” denilmiş olup; (1) no.lu bendinde ise, hizmet erbabına ödenen ücretler ile 61. maddede yazılı olup ücret sayılan ödemelerden (istisnadan faydalananlar hariç), 103 ve 104. maddelere göre, yapılan ödemelerden gelir vergisi tevkifatı yapılacağı hükme bağlanmıştır.

Diğer taraftan, aynı Kanunun 28/2. maddesinde ise, tahsil ve tatbikat giderleri karşılığı olarak resmî ve özel müesseselere ve şahıslar hesabına Türkiye'de tahsilde bulunan öğrenciye işe, ibate ve tahsil gideri olarak ödenen paraların gelir vergisinden istisna edildiği hükmü yer almıştır.

Bu hükme göre, şirketiniz tarafından üniversite eğitimi görmekte olan öğrencilere yapılacak burs ödemelerinin;

- a) Öğrencilerin Türkiye’de öğrenimde bulunması,
- b) Yapılan ödemenin yeme ve yatma giderleri ile tahsil giderlerinin karşılanması amacına yönelik bulunması,
- c) Ödemenin münhasıran öğrencilere yapılması,
- d) Şirketiniz ile öğrenciler arasında işçi-işveren (hizmet) ilişkisinin bulunmaması, halinde, gelir vergisinden istisna tutulması gerekmektedir.

Kurumlar Vergisi Yönünden; 21/06/2006 tarih ve 26205 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu’nun 6. maddesinde, kurumlar vergisinin, mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safi kurum kazancı üzerinden hesaplanacağı ve safi kurum kazancının tespitinde, Gelir Vergisi Kanunu’nun ticarî kazanç hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu’nun 40. maddesinin 1. bendinde, ticari kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi için yapılan genel giderlerin safi kazancın tespit edilmesinde gider olarak yazılabileceği hükmü yer almış; aynı Kanununun 28. maddesinde ise, tahsil ve tatbikat giderleri karşılığı olarak resmî ve özel müesseselere ve şahıslar hesabına Türkiye’de tahsilde bulunan öğrenciye iâşe, ibate ve tahsil gideri olarak ödenen paralar ile öğrencilere tatbikat dolayısıyla öğretim müesseseleri veya tahsil masrafları deruhte edenler tarafından verilen paraların gelir vergisinden istisna edildiği belirtilmiştir.

Buna göre, verilecek bursların,

- a) İşle ilgili olması,
- b) Burs verilen kişilerin okulu bitirdikten sonra işletmede hizmet yükümlülükle-ri nedeniyle çalışacaklarını gösteren bir sözleşme düzenlenmesi ve durumun herhangi bir inceleme anında denetim elemanına ispatlanması,
- c) Burs verilecek kişilerin, Türkiye’nin her tarafında eğitim gören öğrencilerin katılabileceği bir yarışma sınavı sonunda başarılı olması,
- d) Verilecek burs miktarının işin önemi ve genişliği ile orantılı olması, halinde kurum kazancının tespitinde gider olarak hasıllattan indirilebilecektir.

SORU 2

Kasım, Aralık 2008 ve Ocak 2009 aylarını içeren İşyeri kira ödemelerimizi kriz nedeniyle gecikmeli olarak bankaya yatırdık.Bu olayda usulsüzlük varmıdır? Kira stopajlarını hangi dönemde beyan etmeliyiz?

YANIT 2

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 94'üncü maddesinde; "Kamu idare ve müesseseleri, iktisadî kamu müesseseleri, sair kurumlar, ticaret şirketleri, iş ortaklıkları, dernekler, vakıflar, dernek ve vakıfların iktisadî işletmeleri, kooperatifler, yatırım fonu yönetenler, gerçek gelirlerini beyan etmeye mecbur olan ticaret ve serbest meslek erbabı, zirai kazançlarını bilanço veya zirai işletme hesabı esasına göre tespit eden çiftçiler aşağıdaki bentlerde sayılan ödemeleri (avans olarak ödenenler dahil) nakden veya hesaben yaptıkları sırada, istihkak sahiplerinin gelir vergilerine mahsuben tevkifat yapmaya mecburdurlar." hükmüne yer verilmiştir.

Aynı maddenin 5/a bendinde ise; "70'inci maddede yazılı mal ve hakların kiralanması karşılığı yapılan ödemelerden (2006/11449 sayılı BKK ile 1.1.2007 tarihinden geçerli olmak üzere) % 20" oranında gelir vergisi tevkifatı yapılacağı hüküm altına alınmıştır.

Anılan kanunun "Muhtasar Beyannamenin Verilme Zamanı" başlıklı 98'inci maddesinde; 94'üncü madde gereğince vergi tevkifatı yapmaya mecbur olanların bir ay içinde yaptıkları ödemeler veya tahakkuk ettirdikleri karlar ve iratlar ile bunlardan tevkif ettikleri vergileri ertesi ayın 23. günü akşamına kadar, ödeme veya tahakkukun yapıldığı yerin bağlı olduğu vergi dairesine bildirmeye mecbur oldukları, zirai ürün bedelleri üzerinden tevkifat yapanlar hariç olmak üzere, çalıştırdıkları hizmet erbabı sayısı 10 ve daha az olanların, 94'üncü maddeye göre yapacakları tevkifatla ilgili muhtasar beyannamelerini, bağlı buldukları vergi dairesine önceden bildirmek şartıyla her ay yerine (5615 Sayılı Kanununun 10 uncu maddesiyle değişen ibare. Yürürlük:04.04.2007) Ocak, Nisan, Temmuz ve Ekim aylarının 23.günü akşamına kadar verebilecekleri, hükmüne yer verilmiştir.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun "Yetki" başlıklı mükerrer 257'nci maddesinin birinci fıkrasının (2) numaralı bendi, Maliye Bakanlığı'nın mükelleflere muameleleri

ile ilgili tahsilat ve ödemelerini banka, benzeri finans kurumları veya posta idarelerince düzenlenen belgelerle tevsik etmeleri zorunluluğunu getirmeye ve bu zorunluluğun kapsamını ve uygulamaya ilişkin usul ve esaslarını belirlemeye yetkili olduğunu hükme bağlamıştır.

Bu yetkiye dayanılarak, işyeri ve konut kiralama işlemlerine ilişkin yapılacak tahsilat ve ödemelerin banka veya posta idarelerince düzenlenen belgelerle tevsikine ilişkin usul ve esasların yer aldığı 268 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği 29.07.2008 tarih ve 26951 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

Anılan tebliğin "Tevsik Zorunluluğunun Kapsamı" başlıklı 1’inci bendinde;

- Konutlarda, her bir konut için aylık 500 YTL ve üzerinde kira geliri elde edenlerin,

- İşyerlerinde, işyerini kiraya verenler ile kiracıların

kiraya ilişkin tahsilat ve ödemelerinin 1/11/2008 tarihinden itibaren banka veya Posta ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğü tarafından düzenlenen belgelerle tevsik edilmesi zorunluluğu getirilmiştir." açıklamalarına yer verilmiştir.

Yukarıda yer alan hüküm ve açıklamalar uyarınca; 268 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği hükümleri uyarınca, işyeri kira ödemelerinizin her ay yerine birkaç ayı kapsayacak şekilde (ait oldukları ayları belirtmek şartıyla) toplu olarak bankaya yatırılması mümkündür.

Ancak; kira ödemeleriniz üzerinden 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu’nun 94’üncü maddesi uyarınca yapılan gelir vergisi tevkifatlarının, muhtasar beyanname verme dönemlerinizde bağlı bulunduğunuz vergi dairesine bildirilerek ödenmesi gerekmektedir.